

Chantal Bisschop
Centrum Agrarische Geschiedenis
Tom Hermes
De Voermannen Van Nu

Brussel
16 juni 2019

Het documenteren van de cultuur rond het Belgisch Trekpaard

Inhoudsopgave

- Trailer
- Context project
- Sfeerfilmpje en handleiding
- Getuigenis van Tom Hermes

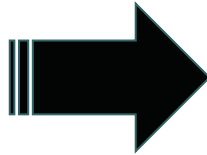
Een voorproefje

trekpaard technieken

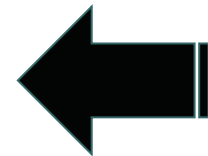
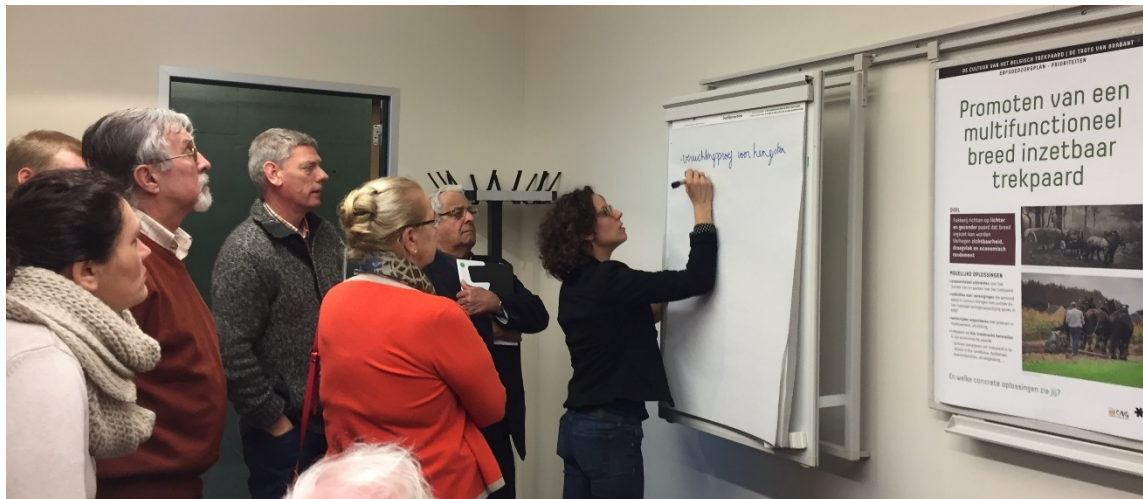
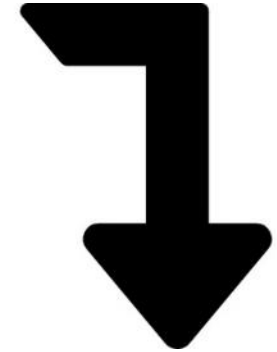

Borgingstraject richting inventaris

	STERKTES: wat is er goed?	ZWARTES: wat loopt er minder goed?
INTERIEU	<ul style="list-style-type: none"> • uniciteit paard: combinatie veelzijdig in gebruik en goedaardig in karakter • sterk merk • passie fokkers • expertise fokkers/menners: professioneel en wetenschappelijk begeleid • trots op rijke geschiedenis en erfgoed 	<ul style="list-style-type: none"> • gezondheid paard en dierenwelzijn • beperkte inzetbaarheid als recreatiepaard • stamboomwerking (verouderd type paard) • laag economisch rendement • blokstaarten • oubollig imago prijskamp/jaarmarkt • vergrijzing • gebrek aan professionalisme in verouderde structuren bij wedstrijden/keuringen (provincialisme) • conservatisme in trekpaardensector
EXTERIEU	<ul style="list-style-type: none"> • brede inzetbaarheid en toepassingen in vele domeinen (erfgoed, landschapszorg, bosbouw, sociale economie, toerisme, medische revalidatie, ...) • eventwerking: recreatieve activiteiten aangepast aan eigenschappen trekpaard • subsidies: niet enkel voor geboorte, maar ook voor gebruik • politiek en maatschappelijk draagvlak	<ul style="list-style-type: none"> • verdeeldheid tussen en binnen groepen / verenigingen + weinig transparante werking • kostprijs (o.a. via regelgeving) + ruimtevoorzieningen • regelgeving • vergrijzing fokkers • stivallen handel

DE CULTUUR ROND HET BELGISCH (OF BRABANTS) TREKPAARD

Belgische trekpaarden (ook wel boerenpaarden genoemd) zijn grote en breedgebouwde koudbloedpaarden met een uitgesproken spierontwikkeling. Ze staan bekend om hun zachtaardig karakter en vermogen om zware lasten in een gezapig tempo te trekken.

De fokkerij, het in stand houden en het kweken van het ras, maakt de kern uit van de Belgisch trekpaardencultuur. Vanaf de 19e eeuw begon de doelbewuste selectie uit en kruising van verschillende regionale types trekpaarden. Vooral de fokkerijen in de streek rond Vollezele (Vlaams-Brabant) genoten al snel internationale faam. De trekpaarden werden omstreeks 1900 uitgevoerd naar onder meer Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië en de USA. De veelgebruikte benaming Brabants trekpaard of 'Brabander' stamt uit de hoogdagen van de exportgerichte fokkerij.

De export naar en het fokken in verschillende delen van de wereld gaf aanleiding tot de oprichting van stamboeken van Belgische trekpaarden. Ook koudbloedpaarden met inbreng van de genetica van het Belgisch trekpaard zijn hierin opgenomen, zoals bijvoorbeeld het Nederlands trekpaard en de Duitse Kaltblut-rassen. De Amerikaanse Belgian draft horses, afstammelingen van Belgische trekpaarden, evolueerden in de 20ste eeuw tot grote paarden met fijnere benen, waaruit enkele Vlaamse fokkers het sinds 2005 erkende Vlaamse paard kweekten. Het Belgisch trekpaard maakt dus deel uit van een bredere traditie van koudbloedpaardrassen, waarin het een grote inbreng heeft (gehad).

Momenteel zijn er 250 à 450 aantal fokkers actief in België en daarbuiten. Ongeveer 7.405 Belgische trekpaarden zijn opgenomen in het stamboek. De Koninklijke Maatschappij het Belgisch Trekpaard (KMBT) houdt sinds 1886 het stamboek bij en waakt over de toepassing, ontwikkeling en verbetering van de rasstandaard.

Ook de traditie van keuringen en prijsskampen vormt een belangrijk onderdeel van de Belgische trekpaardencultuur. In (trek)wedstrijden, jaarmarkten, stoeten en andere erfgoedtradities stelen deze kolossen dikwijls de show. Daarnaast zijn ambachten zoals de hoefsmederij en de gareelmakerij onlosmakelijk met de trekpaarden verbonden. De omgang met deze dieren vereist een specifiek soort (immateriële) kennis, zoals de streekgelovende taal om het te leiden, en vaardigheden. Traditionele voer- en werktuigen zijn eveneens van belang.

 Inventaris Vlaanderen

 THEMA

Natuur en landbouw

 TREFWOORD

 BIJLAGE

- BIJLAGE_1_De_cultuur_van_...
- Bijlage_2_Beschrijving.pdf
- Bijlage_3_Beknopte_bibliog...
- Bijlage_4_Trekpaardencultu...
- Bijlage_5_SWOT_en_erfgoed...

Meer weten of samenwerken?

Dit erfgoed werd toegevoegd door iemand die het een warm hart toedraagt. Wil je meer weten? Heb je een opmerking? Of zie je kansen in een samenwerking? Laat het weten! We brengen jullie met elkaar in contact.

CONTACT

Project: Brabants trekpaard, samen erfgoed een toekomst geven

- Nieuwe bestemmingen om trekpaardtechnieken op lange termijn in stand te houden
- 4 pijlers
  - Documenteren
  - Vorming
  - Organiseren van evenementen
  - Digitaal kruispunt-platform

Participatief documenteren

- Samen met, door en voor trekpaardengemeenschap (elke stap in proces)
- Drie technieken selecteren, documenteren en publiceren
- Documentairemaker Sander Tas
- Technieken selecteren, research, opnames, montage en publiceren
- Geschreven handleidingen + boek

Resultaten?

www.brabantstrekpaard.be

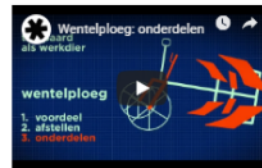
FILMPJES OPTUIGEN

Lees hier de bijhorende [handleiding optuigen](#).

FILMPJES PLOEGEN

Lees hier de bijhorende [handleiding ploegen](#).

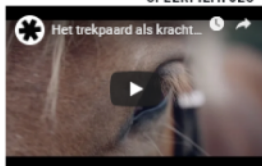

FILMPJES BOMEN SLEPEN

Lees hier de bijhorende [handleiding bomen slepen](#).

SFEERFILMPJES

Van elke techniek 2 filmpjes

- o Lange gedetailleerde tutorial (in 3 delen)

- Specialisten
- Overdracht naar morgen

o Korte dynamische sfeerfilm

- Breed publiek
- Draagvlak vandaag

(Samenvattend filmpje over project)

Sfeerfilmpje bomen slepen

Tutorial bomen slepen: deel 1

**trekpaard
als werkdier**

**bomen
slepen**

Tom Hermes (vzw De Voermannen Van Nu)

www.hetvirtueleland.be

Vlaanderen
verbeelding werkt

KU LEUVEN